

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopolni naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar na upravnništvo. Rokopisi se ne vračajo. Neprankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarna „Edinost“. Poduredništvo v Gorici: ulica Giusepe Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Po volitvah na Bolgarskem

Sofija, 3. junija 1927.

Vsa javnost je tu še vedno pod vtisom izida volitev v narodno skupščino — sobranje —, da niso ti izidi nikogar presenetili, ker odgovarjajo dejanskemu strankarsko-političnemu položaju. „Demokratski zgovor“, t. j. koalicija vladnih strank, je dobil 173 poslancev od 274, kolikor jih šteje novo sobranje. To znaša okoli 60%. Pri občinskih volitvah, ki so se vršile lani, je dobila ta koalicija celo 80% mandatov, pri volitvah v mestne uprave 57% in pri občinskih volitvah 60%. Seveda pa je bila razcepjenost opozicijskih strank dragocena zavestna. Demokratskega zgovora, oni volilci, ki jim večna trenja med opozicijskimi strankami in stranicami predsedajo, so glasovali za vladno koalicijo, da bi se pripadniki drugih strank.

Izidi volitev dokazujejo predvsem, da se je položaj na Bolgarskem ustalil, in to toliko v notranjosti države, kolikor tudi na zunanji. Zelo značilno je tudi dejstvo, da so se vršile volitve popolnoma mirno. In sicer je to tem večja pomena, ker so to prve volitve na Bolgarskem, o katerih se lahko reče, da so se vršile v redu in miru. Iz tega sledi, da so se politične strasti znatno polegle. Nekateri brezpomembni incidenti ne morejo spremeniti te splošne povolne slike. Druga pomembna stran volitev obstoji v tem, da bo razpolagala vlada v sobranju z ogromno večino, radi katere bo na varnem pred vsakimi presenečenji in sitnostmi.

V teku zadnjih petnajstih let se ni nobena bolgarska vlada nastanila na tako veliko večino, kakor sedanja. Poleg tega se računa, da bodo podpirali vlado v mnogih vprašanih tudi stamboljci, s katerimi je bil Demokratski zgovor v volitvenih zvezi. Neznatno je število mandatov, ki so jih dobili komunisti in socialni demokrati. Prvi so si priborili 5, drugi štiri sedeže. Ta poraz se tolmači kot znak, da je tudi revolucionarno gibanje med bolgarskimi masami že skoro popolnoma prenehalo.

Ali bodo imele zadnje volitve kakšne posledice za sedanjost in prihodnost? Vprašanje je bilo to dni postavljeno in nekateri listi govorijo o možnosti izpremenb v posameznih ministrstvih. Ta možnost ni nikakor izključena, toda na drugi strani te izpremenbe, ako pride do njih, ne bodo imele inkakega posebnega vpliva na splošno politiko vlade. Sicer pa je kljub vsemu se prezgodaj, da bi se moglo govoriti o konkretnih spremembah v sestavi sedanje bolgarske vlade.

Uspeh Demokratskega zgovora je tudi dober barometer za presojanje položaja z ozirom na zunanjo politiko Bolgarske. Na vseh svojih volitvenih shodih je govoril sedanji zunanji minister g. Burov zborovalcem tudi o tem predmetu in v Trst Zagori in v Kazanliku je stal tozadevne smernice s sledečimi besedami: „Bolgarska zunanja politika je politika miru in sklope z vsemi, predvsem s sosednimi državami. Bolgarska neče izkoristiti ne hipnih ne stalnih sporov med posameznimi državami, neče sodelovati pri nobenih spletkah, nikakor ne namerava, da bi se vezala z enim proti drugim in napravi nikomur ne prevzema obvez, ki bi bile naperjene proti drugim. Edini zaveznik Bolgarske je Družba narodov, v katero imamo popolno zaupanje. To politiko narekujejo dobro premišljeni in pojmljeni narodni interesi in vlada hoče, da bodi stalna in ne prehodna.“

V gospodarski politiki ima vlada dobre izgleda. Dosegla je že, da se je sklenila z Grško trgovinska pogodba na podlagi načela največjih prednosti. Na isti podlagi se vršijo sedaj pogajanja s Turko in pripravila se sporazum z Jugoslavijo. Polagoma začnejo svoje delovanje koncesije, ki so bile dane lanske leto. Ena je dana neki angleški družbi za izvoz svinjskega mesa, druga bolgarsko-nemški družbi za izkoriščanje obsežnih bolgarskih gozdov na Rodopski planini.

Tudi drugi ministri so govorili

li na svojih volitvenih shodih o položaju v posameznih področjih državnega življenja. Finančna stran politike sedanje vlade je slej ko prej med najvažnejšimi vprašanji, ki se nanašajo na konsolidacijo in zdravljenje po vojnih razmer. Finančni minister Molov je dal v svojih govorih razna zanimiva pojasnila. Tako je sporočil med drugim volilcem, da je bolgarska narodna banka že začela pogajanja z neko angleško-ameriško družbo za najetje posojila, katero bi se porabilo za izkoriščanje ogromnega naravnega bogastva dežele. Na prvem mestu bi prišli v posvet novi rudniki kamene soli, ki so se odkrili v Provadijskem. Tako podjetja bi zaposlila mnogo brezposelnih ter bi na drugi strani poboljšala trgovinsko in gospodarsko bilanco države.

Ni dvoma, kot rečeno, da ne gre v teh govorih le za prazne besede, temveč se vidi na vsa-

kem koraku, da se je vrjel ves bolgarski narod z vso resnostjo na delo za svojo vsestransko obnovitev. Prilike se naglo konsolidirajo. Miroljubna zunanja politika napram sosedom, kakor jo je naglašal minister Burov, bo mogla le blagodejno vplivati na to obnovitveno delo. Posebno važnost pa ima s tega vidika sporazum z Jugoslavijo, ki ga je g. Burov tudi napovedal. Le po popolnem sporazumu s to veliko sosedo in z bratskim jugoslovanskim narodom bo namreč nastopil oni trajni mir v redu in sigurnosti, ki je najkrepkejša jamstvo pravega in splošnega napredka. Odnosaji z Jugoslavijo tvorijo zato tudi po zadnjih volitvah eno izmed osrednjih vprašanj vse bolgarske zunanje politike. Le pravilna rešitev tega vprašanja more pritegniti bolgarskemu narodu popolno obnovitev na vseh poljih njegovega življenja.

—ov.

Jugoslavija prikinila diplomatske odnose z Albanijo

Dva komunikata jugoslovanskega zunanjega ministrstva. — Jugoslovanski odpravnik poslov odpotoval iz Tirane z osebjem poslanstva. — Neutrlnost Italije. — Rimska vlada posreduje med Beogradom in Tirano. — Pojasnila albanske vlade.

Vzrok preloma

BEOGRAD, 6. (Izv.) Spor z Albanijo, ki je nastal radi aretacije tolmacha jugoslovanskega poslanstva Gjuraskevića v Tirani, se je razvil v nekritično nem pravcu. Po drugi not, katero je beograjsko zunanje ministrstvo izročilo albanski vladi, in v kateri je izjavilo, da se mora najprej izpustiti Gjuraskević na svobodo in da bo mogoče šele potem razpravljati o drugih vprašanih, ki so v zvezi z aretacijo, albanska vlada ni dala v določenem času odgovora in je radi tega sledila prekinitev diplomatskih odnosov med Jugoslavijo in Albanijo.

O tem je večer izdal jugoslovansko zunanje ministrstvo naslednje komunikate:

„V petek, dne 22. maja, so albanske oblasti v Draču po nalogu notranjega ministrstva, aretirale gosp. Gjuraskevića, tajnika tolmacha (dragomana) našega poslanstva v Tirani, izvršile preiskavo na njegovem stanovanju ter mu zaplenile nekaj listin, med katerimi je bilo tudi dvoje pisem, naslovljenih na poslanstvo v Tirani. Ko je poslanstvo izvedelo za ta dogodek, je takoj interveniralo pri notranjem ministrstvu, kjer so pa odgovorili, da je Gjuraskević albanski podanik in da, po informacijah zunanje ministrstva, ni v službi našega poslanstva.“

„Dejstvo pa je, da je Gjuraskević že več let v službi poslanstva ter da je to znano vsem albanskim oblastem in celo samemu predsedniku republike. Par dni prej je namestnik zunanje ministrstva vprašal našega odpravnika poslov, ali je Gjuraskević v službi naše delegacije, in je na to vprašanje dobil pritrdilni odgovor.“

„Kraljevo poslanstvo je po odgovoru, ki ga je dobilo, naslovlilo po nalogu vlade na albansko zunanje ministrstvo noto, v kateri je protestiralo proti takemu postopanju, zahtevalo pojasnila v tej zadevi ter si pridržalo pravico, da bo, po novih instrukcijah vlade, postavilo nove zahteve, kakor bo vlada smatrala za umestno.“

„Zunanje ministrstvo ni izreklo svojega obzaložovanja niti z eno besedico in ni smatralo za umestno podati druga pojasnila nemo samo to, da Gjuraskević ni bil nikoli uradno prijavljen kot dragoman in da ima vsaka vlada pravico braniti svoje življenjske interese, namigujoč s tem, da so se našle pri Gjuraskeviću nekatere kompromitirajoče listine.“

„Ker to na jasen način dokazuje, da ima albanska vlada malo volje ozirati se na najbolj elementarna pravila mednarodne vljudnosti, je bilo našemu odpravniku poslov v Tirani naročeno, naj pri albanski vladi kategorično zahteva, da se Gjuraskević takoj izpusti na svobodo, v nasprotnem slučaju pa naj zahteva potne liste ter naj z vsem osebjem poslanstva zapusti Albanijo.“

Sledil je naslednji komunikat tiskovnega urada zunanje ministrstva:

„Albanski poslanik je nocoj

obiškal zunanje ministrstvo ter izjavil, da bi bila albanska vlada pripravljena izpustiti na svobodo dragomana, vendar pa se mora prej jugoslovanski odpravnik poslov v Tirani opravičiti radi ostrih izrazov svoje protestne note. Zunanji minister je odgovoril, da je odpravnik poslov v Tirani že dobil nalog, naj zahteva, da se Gjuraskević takoj izbrezpogojno izpusti na svobodo in da se bo šele pozneje lahko razpravljalo o drugih ozračnih.“

„Ker albanska vlada ni izpustila na svobodo tolmacha jugoslovanskega poslanstva v Albaniji, je odpravnik poslov kraljevine SHS zapustil Tirano ob enem z osebjem in arhivom.“

TIRANA, 6. (Izv.) Jugoslovanski odpravnik poslov Saković je večer odpotoval proti Beogradu. Ob enem z njim je zapustilo Tirano tudi osebo poslanstva. Albanijsko so zapustili tudi jugoslovanski konzul. Konzula iz Valone in Koče potujeta preko Trsta, konzul iz Drača pa preko Podgorice v Jugoslavijo.

BEOGRAD, 6. Albanski poslanik Zena — beg zapusti jutri Beograd.

Stališče Italije

RIM, 6. Z ozirom na prekinitev diplomatskih odnosov med Jugoslavijo in Albanijo je „Piccolo Giornale d'Italia“ napisal naslednje notico:

„Nenadno prekinitev diplomatskih odnosov med Albanijo in Jugoslavijo zamore smatrati miren opazovalec za prenapetost in neupravičeno. Protestu in reakciji Jugoslavije je dala povod aretacija Gjuraskevića, o katerem jugoslovanska vlada trdi, da je dragoman oziroma tolmach jugoslovanskega poslanstva v Tirani. Naj ima to funkcije ali ne, dejstvo je, da je Gjuraskević albanski podanik in se radi tega ne more odtegniti policijskim meram, ki so notranja stvar njegove dežele, in to tem bolj, ker je obdolžen, da je sodeloval pri neki jugoslovanski vojni organizaciji v Albaniji. Upati je, da se bosta obe stranki vzdržali bolj vzdržljivih manifestacij, kljub prekinitvi diplomatskih odnosov. V tem smislu deluje tudi italijanska vlada, ki se je, kakor je razumljivo, postavila v tem incidentu na stališče stroge nevtirnosti. Vendar pa ni mogoče ne podčrtati stalno karakteristiko jugoslovanske politike napram Albaniji, usmerjene k iskanju in izživanju vedno novih incidentov z nameni, ki jih ni mogoče definirati, ne da bi se z definicijo prestopilo meje izrazov, ki so v skladu z normalnimi odnosaji med mirnimi državami.“

RIM, 6. (Izv.) Vsi današnji rimski listi posvečajo proučevanju diplomatskih stikov med Albanijo in Jugoslavijo bodisi uvodne članke kot „Il Giornale d'Italia“, „Il Lavoro d'Italia“, bodisi daljše komentarje kot „La Tribuna“, „Il Corriere di Italia“, „L'Impero“.

Virgilio Gayda pravi v uvodnem članku lista „Il Giornale d'Italia“, da se ne sme sprejemati s prevelikim pesimizmom vesti o tem neprizakovanem

prerušenju, pa četudi predstavljajo spor precej resen dogodek.

Ko se odprva kaka rana, je vedno priporočljiva previdnost, toda s tem še ni rečeno, da nastopi v drugem slučaju smrt. Rane, ki jih je povzročilo nasprotje med Italijo in nemirno Jugoslavijo, so že številne in tvorijo tako rokoč običajni sistem odnosov med obema državama.

Nato opisuje članek kronološke dogodke, kakor so se odigrali v poslednjih dneh ter zaključuje svoj članek: Jasno je, da postaja jugoslovanska politika s svojo neumerjenostjo in s svojo nemirnostjo elementarnejša in neprestanih groženj, mesto da bi tvorila zaželjeni element miru in pomirjenja na Balkanu. Dobro je napravila italijanska vlada, ki ostaja nevtirna, toda z veliko pozornostjo sledi razvoju dogodkov, da je intervenirala s svojimi nasveti za umerjenost v Tirani in v Beogradu s praktičnimi posredovalnimi predlogi. S tem svojim postopanjem je italijanska vlada znova pokazala smer svoje politike, ki stremi za pomirjenjem Balkana. „Za to pom

DNEVNE VESTI

Praznik ustave

V nedeljo se je vršila proslava obletnice ustave. Letos je — v razliko od lanskega leta — zopet bila običajna parada vojaštva in milice. Parada je trajala od 10.15 do 10.45. Vojaštvo 12., 151. in 152. polka in milica so defilirali pred poveljnikom tržaške posadke. Po paradi sta poveljnika posadke in milice izmenjalo pozdrave s prefektom, predstavnikom civilnih oblasti in zastopniki mesta. Pri slavnosti so sodelovale šolska mladina, fašistov, mladinska organizacija "Balilla" in druge organizacije. Pred prefekto so bili zbrani inozemski konsuli v Trstu, zastopniki državnih, političnih, prosvetnih in gospodarskih institucij, pa tudi odličnejši zasebniki tržaškega mesta. Mesto so kot običajno krasile državne zastave.

Pristojbine izpod bivše vlade

Finančna intendantica sporoča: Dolžniki pristojbin (taks) izpod bivše vlade se opozarjajo, da je vlada izdala v olajšanju kr. odlok-zakon od 16. septembra 1926, št. 1637, po katerem se vse pristojbine izpod bivše vlade zmanjšajo za 50%, če ne znajoš nad 200 lir, in za 25%, pri večjih zneskih. Te ugodnosti pa veljajo samo do 30. junija. Radi tega je priporočljivo, da bo omenjenega dne vsak dolжник svoj dolg plačal, da se s tem izogne eksekuciji in plačanju cele dolgovane svote.

Predpisi za zasebno vročevanje pisem

Na podlagi kr. odloka-zakona z dne 1. julija 1926 št. 1208 je uprava pošte in brzojava pooblašena izdajati bankam, trgovskim firmam ter vsakovrstnim zavodom in ustanovam dovoljenja, da smejo z lastnimi sredstvi vročevati svoja pisma v mejah občin, v katerih imajo posamezna podjetja svoj sedež. Kakor znano, ima sicer pravico do razpošiljanja pisem edino pošta na upravo. Za dovoljenje, ki se podeli z ministrskim odlokom, je pa treba vložiti v pošto hranilnico posebno kavicjo v znesku 500 lir; hranilna knjižica mora biti vinkulirana in prid poštne uprave.

Va vsako z lastnimi sredstvi vročeno pismo ali dopisnico je določeno na prid poštne uprave enotna pristojbina 10 stotink, ki je določeno podjetje izplača s tem, da nalepi na pošiljatev znesku pristojbine enakovredno pošto znamko; znamka mora biti uničena s četverkotnim oljnatim pečatom in mora nositi ime podjetja ter datum, kdaj je bila izvršena pošiljava.

Kdor se hoče posluževati te ugodnosti, naj predloži potom tuokajšnjega poštnega ravnanstva tozadevno prošnjo, opisano na kolkovnem papirju za 3 lire, na prometno ministrstvo; k prošnji je treba priložiti hranilno knjižico, izkazujočo položiteve kavicje; za vinkulacijo knjižice je treba izpolniti v dvojnem originalu posebno vzorco (Mod. I. N. 42), ki se morajo registrirati pri tukajšnjem kolkovnem uradu, in to na stroške proslila. Vzorci se dobe pri istem poštne uradu, ki izda hranilno knjižico.

Banke, trgovske firme, zavodi in razne ustanove, ki imajo podružnice, tudi če poslujejo pod drugačnim imenom, lahko vložijo enotno prošnjo, ne da bi jim bilo zato treba plačati več nego eno kavicjo. Prošnja pa ni veljavna, če se v nji zahteva podelitev dovoljenja za več različnih zavodov, tudi ako spadajo vsi pod istega upravitelja. Podelitev dovoljenja za privatno vročevanje pisem se lahko odredi ustanovam in firmam, ki so malo znane ali če so omejene važnosti.

Vendar pa smejo tudi takšna podjetja vročevati pisma z lastnimi sredstvi, če so ona normalno znana in če so znamke uničene s pečatom kakšnega poštne urada, katerega pečat mora nositi napis: «V posebnem obtoku».

Potrebnost je dalje, da se omeni, da velja omejitev za zasebno vročevanje za vsa korespondenčna pisma in dopisnice; izzvetje so le — ako niso v zalepljeni kuverti — okrožnice, fakture, izveščki iz tekočih in drugih računov, pobotnice, tiskovni odtisi, tiskovine, novine in rokopijs. Takih pošilk pa ne smejo spremljati pisma in morajo biti izgotovljena po poštini postavit. Pisma, ki se izmenjujejo med firmami, ustanovami i. t. d. ter njim podrejenimi organi ali posredniki s sedežem v isti občini, so prosta frankiranja.

Pokrajinske uprave, občine ter od njih odvisni organi se morajo ravnati po naredbah kr. odloka-zakona št. 1208 le, kolikor se tiče vročevanja navedenih pisem in dopisov, katere se sme razpošiljati samo po pošti; dovoljeno jim je pa — seveda vedno v mejah dotičnih pokrajin oz. občin — dostavljati z lastnimi sredstvi volilnih glasovnic, nabornih pozivov, raznih obvestil davkoplačevalcem in občanem, kakor tudi vseh drugih predmetov, za katere ni obvezno pošiljanje po pošti.

Antonu Možini v spomin

Povodom smrti Antona Možine nam se pišejo:

Spoznala sva se pred 39 leti v gostoljubni hiši gosp. Ivana Pečenka v Brjah št. 123, kjer sem sam z zidanjem služil vsakdanji kruh. Poznal sem ga že tedaj, ko je študiral, toda nisem prišel z njim do osebnega znanja. Jaz kot priprost kmetijski fant, on kot baš izpolnjen učitelj sva si ob tem prvem srečanju postala zaupna prijatelja in sodelavca. Takoj sem spoznal v njem nadarjenost in moško značajnost, ki je bila njegova dika v celem, žalibog, prekratkem življenju. Ker sva bila vedno enaki misli, ko je šlo za gospodarska in kulturna vprašanja, sva sporazumno začela buditi mladino. Ustanavljali so se tedaj nekaki fantovski zbori, ki so se prelevili v prava izobraževalna društva. Kmalu je bilo elišati po naših vaseh ubrano in lepše petje. Posebej so bile v čislil narodne popevke. Brejski hribočki so ozivili, zavel je nov duh, duh narodne zavesti, katerega je pokojnik z vsem ognjem svoje vedno mlade duše širil med svoje vasčane. Leta 1900. sem se tudi sam po njegovem zgledu opogumil in napravil prošnjo za ustanovitev Bralnega in pevškega društva v Dobravljah. Ko sem Antonu povedal, kaj snujem, je začel pomagati. Sklical in vzpodbujal je brejske moše in fante, da so prišli na naš ustanovni občni zbor. Tedaj se je vpisalo nad 80 članov, katerih polovica je bila samih Brejcev. Tako je vzbudil veselje Dobravcev do kulturnega dela.

Ni pa končalo delovanje pok. Antona samo na izobraževalnem polju. Ker je bil rojen na kmetih in tudi sam kmet in dober gospodar, se je zanimal tudi za gospodarska vprašanja. Denarna kriza je bila tedaj mnogo hujska kot danes. Ouderstvo je cvetelo. Kdor je bil prisiljen izposojevati si denar, je moral plačevati zasebnim osteruhom naravnost ogromne obresti. Vina se je sicer mnogo pridelalo, toda kupcev ni bilo od nikoder. Tu je bil Anton spet na svojem mestu. Sodeloval je pri ustanavljanju Hranilnice in posojilnice v Skriljah, katere je razširila svoj delokrog tudi na Brje in vse sosednje vasi. Pozneje je ustanovil podobni zavod tudi sam, katerega je bil duša in voditelj do groba. Ko se je leta 1908. čutila močna vinska kriza, zastoj vsake kupačje, pomanjkanje trga in kupcev, je sodeloval pri ustanovitvi Kmečkovo-vinarske zadruge v Dobravljah. S svojo prepričevalno besedo je takoj pridobil svoje Brejce za to misel. Kakih 60 brejskih gospodarjev se je takoj v samem začetku vpisalo v novo zadruzo. Vsem tem in še drugim gibanjem je bil on duša.

Zamrla je na njegovih ustnicah beseda, toda njegov duh je ostal med nami, v našem spominu, se je vsadil v duha našega kmeta. Bil je učitelj — kmet, ki je razumel do potankosti svojo vzvišeno nalogo narodnega učenika kot le redkokdo.

Njegov najlepši spomin bo pa ostal ohranjen v njegovem prosvetnem delu in v gospodarskih organizacijah, katerih ustanovitelj in sostanovnik je bil. Njegov duh naj jim bo vodilo tudi v prihodnost.

V spominu pa ostane posebno meni, ker mi je bil desna roka in sodelavec. Bil mi je preveč na razpolago s svojim duševnim zakladom, da bi ga kdaj mogel pozabiti. Ker se nisem mogel osebno udeležiti Tvoje poslednje poti, dragi Tone, se Ti tem potom oddolžujem. V miru počivaj, utrujeni delavec, v domači brejski zemlji in slava Tvojemu spominu med nami.

Dobravljje, dne 2. junija 1927.
Anton Verčon, trgovec
Dobravljje-Skrilje

UMETNIŠKA RAZSTAVA

Malo je bilo do zdaj naših umetniških razstav v Trstu in kolikor jih je bilo, so bile le medla slika naše upodabljajoče umetnosti. Kdor bi sodil po tem, bi imel čisto zgrešeno mnenje o višini naše slikarske umetnosti, zakaj čeprav se je naša upodabljajoča umetnost razvila precej pozno, se je razvila v zadnjem času s tako silnim razmahom, da lahko rečemo da koraka vstric z umetnostjo drugih večjih narodov. Zdaj imamo poleg Groharja, Jame, Jakopiča i dr. tudi še Fratrika, oba Kralja, Kosa, Pilona, Spazzapana, Crnigoja i dr. torej od impresionistov do ekspresionistov, futuristov in konstruktivistov.

Trst je starokopiten. O teh novejših strujah se kaj težko poučijo še pri italijanskih razstavah, zato pa je tržaško občinstvo pri količkah modernije stvari zbehano. Ze s tega stališča se mi zdaj razstava pri Sv. Ivanu velikanskega pomena, ker je nekaj prehod iz impresionizma v moderno hotenje. Ta razstava nam je tudi v dokaz, da naši umetniki vkljub slabim razmeram v katerih se nahajajo, vendarle delajo in napredujejo.

Morda še za nobeno našo razstavo ni bilo toliko zanimanja kot za to. Ze prvi dan je prišlo precej občinstva iz mesta in dežele. Velika dvorana in obširna ve-

randa hranita preko 60 del Bambiča, Goršeta, Seška in Sirka. Dvorana je okusno prirejena, slike lepo razpostavljene in občinstvo, ki večinoma skeptično stopa v dvorano, je že po prvih korakih prijetno presenečeno. Ze pri vratih obstane vsakemu pogled na Goršetovem »Poljubu«, na Sirkovih »Ribčih« in Seškovem »Prvem svitu«, ki že zaradi svoje velikosti dominirajo v dvorani. Občinstvo se rado ustavlja »pred Sirkovo »Pozno jesenjo«, pred »Vrnitvijo«, »Pijancem« in nekaterimi portreti, Sešek se priljublja kmalu občinstvu s svojimi pokrajini, od Goršetovih stvari je občinstvo navdušeno najbolj za »Poljub«, »Tercet« in »Madone«. Bambičeve stvari pa ugajajo zaradi lepega zamisleka. Edino pred Goršetovimi modernimi risbami obstane skoro vsako nekoliko zbehan.

Kdor je v slikarstvu verziran, bo sodil v marsičem drugače kakor priprosto občinstvo.

Bambič je nadarjen, morda celo zelo nadarjen, ali je samouk, in to se mu pozna. Bolj ilustrator je kot slikar. Njegove slike so bolj skice kot drugo; ustvarja z lahko in je bogat na idejah. Najbolj se mu posrečijo socialni motivi in stvari, vzete iz otroškega sveta.

Gorše se je precej rešil Meštrovčevega upliva in se lepo razvija. Oddaljuje se od naturalizma. Pri njem se vidi odločno stremenje po pomenstavljenju forme in po udarjanju notranjega razpoloženja. Kiparsko gledano sta najsilnejša »Poljub« in »Portret deklice«. Zanimive so njegove »Madone« in »Terceti«, ki je poln razpoloženja. Brez dvoma je Gorše eden najmočnejših naših kiparjev.

Tudi v svojih risbah, ne more zatajiti kiparja v sebi. Tu je gori linija in plastična primitivnost, ki stopnjuje izraz.

Seška so primerjali Jamu. In čeprav Sešek Jame niti ne pozna, vendar je brezdvomna neka sorodnost med njima. Sešek je pokrajinar, poet barv in razpoloženja. On dela solidno, je brez vsake afektacije v tehniki. Njegov »Prvi svit« je zelo zanimiv predvsem zaradi sijajno podanega ozračja.

Poleg Goršeta je najbolje zastopal Sirk. On je zdrav in krepek in silno različen na tehniki in motivih. Še vedno se razvija. Najsilnejši je v potretih. Zadnji njegovi portreti (»Portret pesnika«) dokazujejo, da je Sirk eden najprekipejših naših portretistov. Tu mu ne gre več samo za sličnost ampak predvsem za duševnost portretiranja. Zadnji čas se je spustil tudi na velike kompozicije. V tem oziru so zelo zanimivi njegovi »Ribčiči« in če bi bili nekoliko bolj dosledni v izdelavi, bi bili silna stvar. Na vsak način pa nam obeta z »Ribčiči« Sirk nova vesela presenečenja

nabiranje komaj izplača, ker stane delovna moč, izguba časa in prevoz skoraj ravno to ceno. Pravilna letošnja cena bi bila 1.20, ker to odgovarja pri upoštevanju prirastka valute lanske ceni 1.60. Ugodnejša cena, goriska trga napram krminskemu ima poleg drugih sledeča dva razloga:

1. Goriški trg je letos dosegel mnogo ugodnejše direktne zveze s konsumentskim tržiščem Dunajem, Prago in Bavarsko.

2. Na krminskem trgu je onih 4-5 izvoznih trdnj polnoma gospodar trga in si razdeli med seboj na trg pripeljano blago ter narekuje dogovorjeno med seboj cene blaga.

Vedno bolj se potrjujejo vesti, da žveplanke nakopije lanjsko leto po skladiščih izvoznih luk Italije, še vedno deloma čakajo izvoza v Ameriko. Posledica tega bo omejeno kupovanje za žveplanje. Za takojšnji konsum v sosednje severne države se utesne držati cene na 1-1.20.

V tekoči sezoni se je izkazala Praga kot zanesljivejši in stalnejši odjemalec naših črešenj, kot pa Dunaj posebno ker južnejše italijanske črešnje radi prevelike razdalje ne morejo priti v poštev.

Črešnje iz oddaljenih krajev gornje vipavske doline bi pri teh cenah ne mogle podnesti prevoza v Gorico in zato so šle po večini na drevju po zlu.

AJDOVŠČINA Vrtovi in vrtci

Tujca, ki prihaja k nam na letovišče ali krajše razvedrilo, gotovo bolj miče lepa okolica in lučni planinski svet kot naš kraj, ki nima mnogo zanimivega. Dve točki, ki tvorita vsaka svoje posebno središče, boste pa gotovo vredni večje pozornosti, zlasti če bomo domačini sami skrbeli, da jima s pravi estetičnim čutom damo vedno lepše in zanimivejše lice, dočim je dozdaj večkrat odločevala le praktična potreba in slučajni okus. Naš nekdanji Lavričev trg, ki se sedaj imenuje Trg Viktorja Emanuela III., s svojo prostranstvo in pravilno štirikotno obliko, planinskim ozadjem, starodavnim gradom v ospredju in modernimi trgovinami ob straneh, tvori dokaj ličen domač forum, čeprav mu ima strokovnjaško in umetniško-kritično oko marsikaj prigovarjati. Pa saj se tudi Rim ni sezidal v enem dnevu. V takih stvareh je naravno, da odločuje najprej praktična potreba in šele sčasoma se razvije in uveljavljuje tudi estetični čut. Pospešuje ga razne vrste takega javnega prostora, javne prireditve, slavnosti, pred vsem pa narodno blagostanje. Po prizadevanju posameznikov in prejšnje občinske uprave je dobilo to naše središče mnogo lepše lice, ki se zelo razlikuje od prejšnjega.

Prejšnja občinska uprava je zlasti skrbela za nasade, in sicer z uspehom, če pomislimo, da v kraju, kakor je Ajdovščina, kjer prav pogosto razsaja huda burja, ni lahko vzgojiti lepa drevesa. Doba enega rodu je potrebna, da drevesa dorastejo. Mislite si stumenje in bridek občutek, ko je neki funkcionar pred dvema letoma zahteval, da se drevesa posečejo, ker da kvarijo lepoto kraja. Lepo je to, kar se komu dopade, in njemu se drevje ni dopadlo.

Manj slavnosten, a za vsakdanje hlađilo in razvedrilo prikladnejši je naš drevored, ki mu je posvetil vso svojo skrb mož, ki ga letos ni več med živimi. Ta drevored, ki je naše drugo središče, zlasti odkar se Ajdovščina širi proti zapadu, je nekaj njegov živ spomenik. Prav te dni je bila izpeljana v njegovo notranjost prva pot pod gosto senko smrek. Zal, da je bilo pri tem posečenih nekaj prav lepih, za naše kraje redkih dreves. V prihodnjih letih, ko se razpellejo poti od vseh strani, bo imelo naše občinstvo svoj prijetni ljudski vrt. Gledé tega prostora ima naše občinstvo svoje želje. Tudi tu je ob nasajanju odločevala

najprej praktična potreba, od sedaj naprej bo pa treba skrbeti za vedno večjo lepoto nasadov in za lepoto vsega, kar ljudski vrt obdaja. Lep začetek je storjen z novozgrajeno Lutmanovo vilo. Toda kaj pomaga, ko pa je velika državna cesta poleg drevoreda v večnem globokem blatu ali neznosnem prahu, kakor da ne bi držala v Ajdovščino, ampak v Blatno vas, polna hribov in dolin, da preklinjajo vozniki in se spotikajo tujci ob semenjskih dnehi! Grd, zasmrjen klanec in neestetičen zid ob strani ti tudi takoj razdereta lepotni vtis in vzbujata občutek, da morata biti neke prav blizu Babno polje in Kravja dolina. Teh krajevni zanimivosti pa vendar ne bomo razkazovali vsakemu tujcu, rajši prispevamo vsak po svoji moči, da sčasoma odpravimo nedostatke. Moramo pa je drevored namenjen občinstvu bolj v večernih urah, ko harmonije ne motijo neestetični zidovi in grdi klanci? Potem pa bi bilo vsekakor potrebno več klopi, kajti Ajdovci se v svojih tesnih in dragih stanovanjih res ne morejo razhladiti doma.

Ko sem že pri zunanjem licu našega trga, rad ponovim licu prvici, kar je bilo že stokrat izrečeno med nami, da je namreč zelo potreben trotoar pred hišami, ki ga še nimajo. Če javna uprava ne skrbi dovolj za ceste v najprometnejšem kraju vipavske doline, pa naj vsaj zasebniki prednjačijo s svojim dobrim vzgledom. Ta strošek ni zavrnjen; čeden dostop do trgovine ali gostilne je vendar eno izmed reklamnih sredstev in poleg tega dokumentira dotičnik s trotoarjem svoje lastninske pravice do sveta pred svojim lokalom.

Če sem že nekoliko obširneje opisal naš ljudski vrt, naj še na kratko omenim otroški vrt, ki nam ga je prinesel letošnji maj pod imenom »scuola materna«. Dosedanje težkoče gledé prostora je premagala občinska uprava s tem, da je dala na razpolago šolske prostore, in stavila tudi v proračun primeren znesek, dočim plačuje vrtnarico Lega Nazionale. Ali je bil azil potreben ali ne, o tem ne bom razmotrival, na vsak način nima toliko gojencev, s kolikor se je računalo. Res je, da je tu mnogo delavskih družin, ki vključ vsemu najbolj zaupajo samim sebi prvo vzgojo svoje dece in res je tudi, da so se nekateri poslužili vrtca brez prave potrebe. V vrtnarico nimamo polnega zaupanja, odkar vemo, da se poslužuje slovenskega jezika le v pogovoru — z materami. Pa bi »scuola materna« vendar morala nadomestiti otrokom njih mater, ne pa biti le nekakšna priprava za elementarno šolo. Pri tej materi se otroci ne bodo naučili materinega jezika in v toliko ta šola ni scuola materna. Več pa o njej ne govorimo.

SV. LUCIJA

Bitka za znižanje cen - šolska prireditve

Takozvana bitka za znižanje cen, ki zadobiva po celi državi vedno večji razmah, je segla tudi do nas, le žal, da nam je do sedaj le malo koristila in sicer v veliko manjši meri, kakor bi bilo želeli. Ze lanske leto se je tukaj ustanovil nekaj odbor za ekonomsko bitko, v katerem sedijo razni moške iz cele občine in sicer iz vsake frakcije v občini po eden ali dva. Omenjeni odbor je izdal na občinarje proglas, v katerem jim priporoča, naj se ravna po načelu, ki pravi: »Manj konsumirati, več proizvajati!« Ta odbor si je na del zelo hvalovredno nalogo, da bo pazil na to, da se bo v občini prodajalo samo dobro blago in po zmernih cenah. Kar se tiče trgovin, je sicer dosegel precej zadovoljiv uspeh, česar se pa ne

more trditi glede gostilen in naših občin. Pa da bi bila vsaj cena primerna blagu, ki ga prodajajo. Cena vinu, ki ga prodajajo naši gostilničarji, je naravnost pretirana. Ne trdim, da ni izjem, toda te so, žalobno, zelo redke. Zdi se mi, kakor bi se domače vino sploh ne moglo dobiti, ko moramo piti ono kislico in jo poleg tega še tako drago plačevati. Mi pijemo tu samo drugo vino, kraškimi in vipavski. Vиноgradnikom pa leži vino v kletih nerazprodano. Naši gostilničarji bi se mogli »špeglati« pri Gospodarski zadrugi na Idriji pri Bači, ki toči pristno briški rebulo po L 4.—, a vipavsko vino po L 3.60. Zato bi moral odbor za ekonomsko bitko in za znižanje cen pogledati malo tudi v naše gostilne in stopiti gostilničarjem na prste. Pa tudi županstvo, ki od časa do časa pošilja vsem trgovcem seznam cen, po katerih morajo prodajati blago, bi moralo zavzeti svoje določeno stališče. V omenjenem seznamu so navedene cene vsega kolonialnega blaga, kruha, mesa itd., le o vinu ni ničesar. Zato apeliramo na g. pošteštata in na odbor za ekonomsko bitko, da na pravi red na tak način, kakor ga je napravil v trgovini, tudi v gostilni. V prvi vrsti pa bi bilo želeli, da bi se točila pri nas samo pristna domača vina, čeprav bi bila cena malo višja. Upamo, da bodo sedaj, za časa bitke za znižanje cen, gostilničarji sami spoznali svoj pogošček in ga popravili. Pa ne samo vinu, ampak tudi drugemu blagu, ki se prodaja v gostilni, bi bilo treba temeljito znižati cene.

Tukajšnja šolska mladina se marljivo pripravlja na svojo javno prireditev, ki se bo vršila eno prihodnjih nedelj. Poleg raznih drugih slovenskih in italijanskih točk bo na sporedu tudi tridejanka »Bedak Pavlek«. Upamo, da bodo naši šolski otroci častno rešili svojo nalogo in pokazali občinstvu, da tudi oni nekaj zmorejo. Želeli pa bi bilo, da bi se tudi naši fantje in dekleta malo zganili in nas počastili s kakšno prireditvijo. Vsako leto je doživela Mikuzeva dvorana najmanj dve javni prireditvi, le letos ni ničesar čuti. Prva letošnja prireditev v naši vasi bo torej ona, ki jo priredi šolska mladina. — Mostar.

IDRIJA PRI BAČI

Prehod čez reko Idrijo - Nova mlekarina

Naša vas še vedno zastoj čaka na zgradbo mostu čez reko Idrijo, čeprav je, kakor smo že poročali, od vlade nakazan za to delo znesek lir 85.000. Za ta znesek namreč nihče noče prevzeti dela. Prehod pa je nujno potreben posebno sedaj, ko je treba obdelovati polja in kositi travo v seno, ki jih imajo nekateri posestniki na drugi strani Idrije. Prirediti posestniki so hoteli zopet napeti čez reko vrvi, po kateri bi se prepeljavali, kakor so se do sedaj. To pa jim je poteštat zabranil, ker je tak prehod združen z veliko življenjsko nevarnostjo in so se v prejšnjih časih dogajale s tem resne nesreče, med katerimi je bila ena celo smrtna. Ker pa prehod mora biti, pa naj si že bo kakršen hoče, so prireditelji posestniki zgradili čez reko zasilen lesen most, in sicer na račun zneska za betonski most. Obenem so trije posestniki zgradili vsak svoj čoln, v katerem se prepeljujejo na drugo stran. Zalostno pa je pri tem dejstvo, da posestniki omenjenih čolnov tudi v potrebi nočejo svojih čolnov posoditi drugim. Manjka pač zadrugi in sluge med sedaj.

Novo mlekarsko poslopje, ki se je začelo pred kratkim graditi, bo kmalu pod streho. Nad mlekarskimi prostori bo šlo eno nadstropje, ki bi bilo zelo primerno za prostor »Prosvetne-

ga društva«. Upamo, da bo vodstvo mlekarne gotovo radevolje odstopilo omenjeni prostor Prosvetnemu društvu proti majhni odškodnini, ker sedaj društvo nima niti primerne prostora.

IDRIJA

V torek, 31. pret. meseca, se je v zadrugi prostori vršil 31. redni občni zbor »Okrajne posojilnice« v Idriji; registrirane zadruge z omejeno zavezo, ki je bila ustanovljena leta 1894. Zadruga je članica »Združne Zveze v Trstu«, ki izvršuje zakonito predpisano revizijo ter »Državne Zdruga Zveze« in je štela konec leta 1926. 660 članov z 825 deleži. Skupna vrednost deležev znaša L 11.512.68. Poleg rezervnega zaklada, ki znaša 8.900.46 L in posebnega rezervnega zaklada v znesku L 65.105.64, jamčijo člani za varnost vlog z vsem svojim premoženjem, ki se ceni na mnogo milijonov, kar dela, da so vloge v tem zavodu popolnoma varne. Zavod poseduje tudi dve moderni hiši v mestu ter hišo z zemljiščem v Otalezu in se ceni skupna vrednost lastnih posestev na L 169.021.—. Iz poročila načelnika posojilnice, da je zavod tudi v preteklem letu naravnost krasno napredoval. Navzlic splošni denarni krizi, ki postaja vedno bolj občutna, so vloge narastle za nad četrt milijona lir t. j. 251.874.71 lir.

(Dalje na IV. strani)

Švedski kraljevi cirkus „Adolfi“

ki je razprostrl svoj šotor na dvorišču prejšnje vojašnice v Via Coroneo, prireja dnevne večerne predstave z različnim in obširnim vspeedom. Najrazličnejše divje zveri: levi, tigri, dalje krokodili, kače, morski psi, klovn

Porast vlog v težkih gospodarskih razmerah, ki jih preživljamo, je pač pripisovati splošnemu zmanjšanju do tega zaveda, ki vseh svojih solidnosti kot zadruga z neomejenim jamstvom vse 660 članov nudi najpopolnejšo varnost za prihranke ljudstva. Izdatno naraščanje posojil za več kot pol milijona lir t. j. L. 503.552.42, pa dokazuje, da osebno mali posestnik in obrtnik v povečani meri potrebuje pomoči naših denarnih zadrug, ki so pravi blagoslov za obstoj kmetij ter za razvoj obrti in trgovine v naših krajih. Skupni promet se je v primeri z letom 1925. zvišal za svoto L. 8.390.944.27 in je znašal 26.604.537.05 L.

Cisti dobiček se je zvišal nasproti prejšnjemu letu za L. 5.754.56 in je znašal L. 11.913.24, od katerega se je v smislu zakona 9 desetlin pripisalo rezervnemu zakladu, znesek L. 1.191.32 pa se je razdelil v dobrodelne namene. Okrajnemu odboru za povzdigo živinoreje se je dovolila podpora za živinorejsko razstavo, ki se bo vršila v Idriji 21. avgusta tist. leta v znesku L. 500.

V načelniku in nadzorniku, so bili razen nadomestitve umrlega in še enega člana, ki je odstopoval, enoglasno izvoljeni vsi stari odborniki. Pripominjamo z zadovoljstvom, da so v načelnstvu in nadzorstvu zastopani vsi stanovi in sloji prebivalstva. Priporočamo našemu ljudstvu, da vlaga svoje prihranke edino v lastne domače zavode in omogoča pomagati s tem svojemu sorodstvu in denarni potrebi ki je v današnjih razmerah vedno večja. Le v samopomoči je naša rešitev!

V sredo 1. junija se je poslovil od nas g. notar dr. Jost Grusovin in odpotoval na svoje novo službeno mesto v Kanal. V našem mestu je bil okoli pet let. Zmožen slovenskega jezika, se je hitro vživel v naše razmere ter je bil priljubljen pri prebivalstvu, ki ga bo tem bolj pogrešalo, ker njegov naslednik, kakor čujemo, ne pozna našega jezika.

Po zviti in krivih ulicah našega mesta, — ki radi svoje lege po obsejstranskem bregu Idrije in Nikove, ravnih ulic sploh ne pozna; vidimo večkrat dirjati jezdece na spenjenih konjih, kar od ljudi, ki bi morali dati drugim dober zgled, nikakor ni umestno. Po ulicah in cestah se namreč igrajo otroci in lahko bi se zgodila nesreča. Pričakujemo več obzirnosti in pazljivosti v tem oziru.

Znanost in umetnost

TURGENJEV «TUJI KRUH»
(Nadaljevanje)

Drama zahteva od igralcev mnogo poglobitve v uloge in resnične čustvenega življenja; tu gledalci ni mogoče slepariti. Režija je bila dobra, tudi je bila igra dobro naučena. Par odmorov v dramu gre tudi na račun pisatelja, v kolikor gredo na račun igranja, naj bi jih v bodoče, če bo drama še kdaj uprizorjena, izboljšali. Sicer bi bilo dobro, da bi režija zakrila tudi eventualne pisateljeve predolge odmore. Škoda le, da so naši režiserji ob enem tudi igralci in ne morejo gledati vaj iz dvorane, zato jim take stvari utečejo. Najteže je igrati Kuzofkina. Igral ga je g. Terčič in menda se ne motim, če trdim, da je bila to najboljša igra Terčičeva uloga, kar sem jih do sedaj videl. Poglobil se je z dušo vanjo in jo prežl z življenjsko resničnostjo; stopnjevanje pijanosti in razdraženosti iz plemiškega ponosa je bilo do najtanjših vlakenc res dobro podano in ga je bilo užitek gledati. Prav dostojno preajo je doživel tudi njegov prijatelj Ivanov z g. Medvedškom; nima mnogo besed, a njegova mimika igra je govorila zelo mnogo. Ali so uloge zanj tako izbrane ali sam raste pri g. Medvedškem opažam napredek. Dobro igran je bil Maksimov, ki ga je upodobil g. Malnaršič. Bolj prikritnega plemenitaja pač ni mogel ustvariti. Le eno hibo je imel, ki jo je prav dobro opazil tudi občinstvo. Njegov «ha-ha-ha» na koncu vsakega stavka, je postal čez nekaj časa preveč manjiran, nato vsiljiv, končno celo nadležen. Igralec mora štediti z jokom kakor s smehom, sicer ne učinkuje. Smeš bi moral ležati bolj v izgovorjavi besed, v barvi glasu in ne v «ha-ha-ha», ki bi bili morali biti zgoščeni na minimum. G. Košuta je Jeliškega dobro igral, dostojanstveno, brez običajnih nervoznih krtenj, boljše v prvem, nego v drugem dejanju. Enako je bila dobra tudi gđ. Kledejeva; le škoda, da v okvirju svetlih las mimika njene obraza in igra njenih oči ni prišla do zadostnega izraza; v težkom prizoru drugega dejanja, tam kjer Kuzofkin pravi zgodovino življenja njene matere, bi jo bil želel v nekaterih trenutkih močnejši; bila pa je zelo dobra na koncu drame. G. Živec izgovarja včasih besede nejasno in prehitro; tudi v jezi ne sme biti tempo prehitro, sicer trpi razločnost. Ostali igralci so bili bolj stranskega pomena, zato jih posebej ne omenjam; na jzad-stuje, če potrdim, da so bile maske dobre in ni bilo najti sicer nič kaj spotakljivega na njih.

Drama ima samo dve (na vabilih je bilo pisano «tri») dejanji. Kljub temu je trajala nad dve uri. Navadno dodajo igri še po eno de-

janje lažje vsebine, po navadi kako komedijo, včasih pa nič. Govoriti bi se dalo za eno ali za drugo. Na splošno so ljudje obsedeli, ker so pričakovali še kaj. Ne vem, čemu ni «Dramatično društvo» uprizorilo še eno enodejanko, kakor je bilo sklenjeno. Dasi je imelo občinstvo umetniški užitek, je bilo vendar nekoliko razočarano nad tem — da je zastor padel samo dvakrat. In na občinstvo je pač treba računati.

To, kar sem napisal, zadeva dramo, igralce in tisti del občinstva, ki je bil pri predstavi. Zdaj pa še par besed tistemu delu občinstva, ki ga pri predstavi — ni bilo. Naše mestno občinstvo zahaja namreč pri predstavi ob sobotah zvečer, ob nedeljah le majhen odstotek tega občinstva pa to soboto ni bilo. Zadnjič sem se ob pol prazni dvorani tolažil, da bo drugič boljše, ko pa «drugič» vidim, da je dvorana tri četrtine in še več, prazna, je pač treba spregovoriti par besed tudi na naslov tistih oseb, od komija preko trgovca do doktorja, ki se štejejo za našo narodno inteligenco, a so pozabili, da s tem narodni dolžnosti tudi nekaj dolgujejo. Videli smo v dvorani preproste ljudi, velike večine našega izobraženstva ni bilo. Vem, da bodo gospodje in gospe ter gospodične našli izgovor. Ali so predstave slabe? Ta izgovor ne drži, zakaj predstave so od časa do časa boljše in boljše; dosegle so višino, da nudijo umetniški užitek; več od obojke, ki je sestavljeno po večini iz diletantov, ni mogoče zahtevati. Kar je nedostatkov, ki jih občinstvo lahko odpravilo samo s pridnim obiskom predstav, ker bi s tem dalo Dramatičnemu društvu tisto denarno, igralcem pa moralno podporo, ki je potrebna za napredek. Tako pa so morale izostati važne predstave, ker je manjkal potreben denar za inscenacijo. Da bi bila pri nekaterih slojih slabega občiska kriva mizerija, nikomur niti na um ne pride; pre mnogo indicijski govori zoper to. Vročine tudi ni še bilo take, da bi ne mogli prestati par ur v prostorni dvorani, ko vendar vemo, da eni in isti ljudje presedijo v natlačeni kinematografih po tri ure. Edini vzrok bi morda bil ta, da imamo v Gorici istočasno opereto, cirkus in da predstavljajo v petih kinematografih filme, v enem celo «Faust». No, pač nikogar ni mogoče olediti za ušesa v naše gledališče in nikomur nimamo pravico določevati, kako zabavo si je izbral, rusko dramo, opereto, film, ali cirkuško jahalko. Vendar pa naj se tisti del našega inteligentnega občinstva, ki ima po vsem, kar ga odeva, dolžnost, da zahaja k predstavam, ali jih vsaj podpira, izreče, ali mu je slovensko gledališče še potrebno ali ne. Če mu ni potrebno, naj sleče svojo narodno sukno; «Dramatično društvo» pa naj presteže tiste, ki so se izrazili za gledališče; če jih je premalo, naj zapre vse skupaj.

Opozoriti pa moram, da sem videl v dvorani nekaj podeželske inteligence, ki se je nalašč za to predstavo pripeljala v Gorico. France Bevč.

DAROV

Da počasti uspešnem velevednog prijatelja in sukolca g. Antuna Možina, daruje g. Julije Miran — Opatija — 30. — lra «Solskemu društvu». Blagopokojniku večnaja pamjat, darovalcu srdečna hvala! Mesto cvetja na grob svojemu blagopokojnemu učitelju Antonu Možina daruje Alojzij Pečenko L. 10. — za «Solsko društvo». Srčna hvala!

RAZNE ZANIMIVOSTI

Nevednost mestnih otrok

V berlinskih ljudskih šolah so se dala otrokom od šestega do desetega leta nekatera vprašanja. Iz odgovorov se razvidi, da nima sedemdeset odstotkov med njimi nobenega pojma o solnčnem vzhodu dva in sedemdeset odstotkov se ni slišalo škrjančka peti, devet in petdeset odstotkov ni videlo še

nikdar kitnega polja, šest in sedemdeset odstotkov ni videlo še nobenega hriba in devet in osemdeset odstotkov ni videlo še nobene reke.

Is ljubosumnosti

Na polju blizu Chateauvillania je našel poljski čuvaj skoraj popolnoma slečeno truplo šest in osemdesetletne starke Marije Gobelet. Truplo je bilo pokrito s ranami, ki so bile na prsih in na glavi posebno globoke. Kot morilca je označal ljudski glas moža pokojne Marije, tudi šest in osemdesetletnega starca Adolfa Gobeleta. Sosedje so večkrat opazili, kako je mož doma svojo ženo ogrožal z revolverjem in z bodalom, češ da mu je nezvesta. Policija je takoj zaprla moža, ki je tudi priznal, da je umoril svojo ženo iz ljubosumnosti.

Predno prodato
KRONE, GOLDINARJE
ZLATO in SREBRO
oblikite zlatarstvo
v TRSTU,
Via Mazzini št. 43
kjer dobite najvišje cene. — Kapa-jem naše včasne zastavljalnice.

Zobozdravnik
Dr. SARDOČ D.
ordnira v TRSTU
Via M. R. Imbriani št. 16, III. (prij. Via S. Giannina)
od 9-12 in od 3-7

V ŠOLI

je otrok daleč od vašega nadzorstva in lahko oboli na glitah, ki so nevarne črno vesne zajedavke.

V vsakem takem slučaju dajte vašim otrokom ČOKOLADNI BONBON ARRIBA PROTI GLISTAM, ki takoj in gotovo uniči vse gliste.

V zelenih zavitkih po L. 1.—
Prodaja se v vseh lekarnah.

ČOKOLADNI BONBON PROTI GLISTAM
Keminsko-izkumitki zavod «Alla Madonna della Salute» - Cae. Raff. Oddina - Trieste, S. Otcocmo.
Glavni zastopnik in solotih za Italijo in hollandske Adolfo Cecchet - Trieste, Via S. Nicolò 11

MA MORJU, V HRIBIH IN NA LETOVIŠČU IMEJTE VEDNO NA RAZPOLAGO «ARRIBO» ZA ZDRAVJE VAŠIM OTROK.

Velika manufakturna trgovina

Andrej Mavrič

Via Carducci 3 GORICA Via Carducci 3

Največja izbira moškega in ženskega sukna za obleke, hlačevine, žameta, zefirja, perkala, prtenine, perila, brisač, zaves, posteljinah pregrijal, odej volnenih in bombažastih, volne in žime za žimnice ter vsakovrstno perje.

Velika izbira izgotovljenih oblek za moške in dečke.

Lastna krojačnica za ženske in moške. Sprejme vsako naročilo, ga izvrši točno in po zmernih cenah.

Velika izbira kožuhovin.

Na drobno! Na debelo!

Pozor na domačo tvrdko!

Pozor na domačo tvrdko!

Izrabite priliko

TKANINE - NOVOST

S.A. Lorenzo Galtruccio

TRST, PIAZZA GOLDONI 1

Naša tvrdka, ki je stala vedno v prvih vrstah, glede zmernosti cen, hoče na viden način izvajati smernice nacionalne vlade in zato je

ZNIŽALA

s pondeljkom, 30. maja vse volnenine, svilenine, blago za moške obleke, bombaževine itd. najmanj

za 20%

Največji del predmetov se prodaja s 30 do 40 odstotnim popustom, ne da bi se pri tem upoštevala prejšnja znižanja, ki jih uveljavljamo že delj časa.

PRODAJA SE NADALJUJE Z VELIKIM USPENOM

Navajamo nekatere cene:

Bombaževina

Crepas, 70 cm	L 4.50 po L	2.70
Crepas, volnen, 70 cm	4.50	2.70
Crepas Maroquin, bombažast fantazija, 100 cm	12.—	7.—
Liberty, 70 cm	7.—	5.—
Gobaste blago, 100 cm	12.—	8.—
Volle fantazija, francoski, 100 cm	12.—	7.—
Etamine fantazija, 100 centimetrov	14.—	7.—
Volle vesna, 120 cm	18.—	9.—
Etamine francoski, 100 centimetrov	18.—	9.—
Volle vesna, 130 cm	24.—	12.—
Gobaste blago za kopalne plače, 150 cm	45.—	37.—

Svilenine

Alpagas svilen, 75 cm	L 10 po L	5.—
Alpagas svilen, 75 cm	12	5.—
Damask, 70 cm	9.—	7.—
Damask, 70 cm	14.—	9.—
Damask, 80 cm	16.—	10.—
Damask, 80 cm	18.—	12.—
Schantung pristna svila, 70 cm	15.—	8.—
Schantung pristna svila, 80 cm	18.—	10.—
Crepas, pristna svila 100 centimetrov	18.—	12.—
Damask in Maroquin faconno, 90 cm	24.—	18.—
Crepas Maroquin svilen 100 cm	35.—	19.50
Chiffon Pied de Poule, 100 centimetrov	38.—	20.—
Crepas svilen za plače, 100 centimetrov	36.—	24.—
Crepas China, pristna svila, 100 cm	35.—	25.—
Plašč, svileni, 100 cm	42.—	29.—
Plašč, svileni, 100 cm	45.—	32.—
Crepas China in Maroquin, 100 cm	65.—	39.—
Plašč, svileni, 100 cm	60.—	42.—
Bordura, 130 cm, fantazija, svilen	90.—	45.—
Plašč, svileni, 100 cm	65.—	46.—

Volnenina

Bajadeta volna in svila, 75 cm	L 12.— po L	8.—
Volna fantazija, 100 cm	14.—	5.—
Volna fantazija, 110 cm	14.—	5.—
Mušli, volnen, 75 cm	18.—	10.—
Diagonale pristna volna 130 cm	30.—	15.—
Cover Eplingline Popeline, 100 cm	24.—	15.—
Kascha in Maroquin, 130 cm	38.—	20.—
Ottoman, 130 cm	36.—	24.—
Ropa, 130 cm	42.—	30.—
Covercoat, 130 cm	45.—	30.—

Blago za moške

Imitacija kožuhovin

Karakul visok 130 cm	L 45 po L	18
Janjčevina visoka 140 cm	55	35
Imitacija krčkovine visoka 130 cm	55	38
Imitacija kožuhovine visoka 130 centimetrov	65	48
Soskaka in Breitshwanz visok 130 cm	68	48

Hlače črtane	L 45.— po L	31.—
Covercoat	48.—	38.—
Covercoat, fantazija	51.—	38.—
Fantazija	54.—	39.—
Niker Bookar	65.—	44.—
Površniki	75.—	60.—
Gabardine	75.—	54.—

VSAKO NEDELJO SPLOŠNA RAZSTAVA

Oglejte si naša izložbena okna. Primerjajte naše cene.

Tvrdka ustanovljena 1. 1870.

Stalne cene, tkanine zadnje novosti, mod. barve, kakovost I. vrste

Naše popuste, resne in pregledne,

dajemo v vseh naših sedežih: TRST, Piazza Goldoni 1; MILAN, Piazza Duomo, Portici Meridionali; TURIN, Piazza Emanuele Filiberto 6, Via Garibaldi 2; NOVARA, Via Prina 5.